

ENCIAM DE CAL PLAIXATS ENCIAM DE CAL PLAIXATS ENCIAM DE CAL PLAIXATS ENCIAM DE CAL PLAIXATS

Collectiu **Eixarcolant**

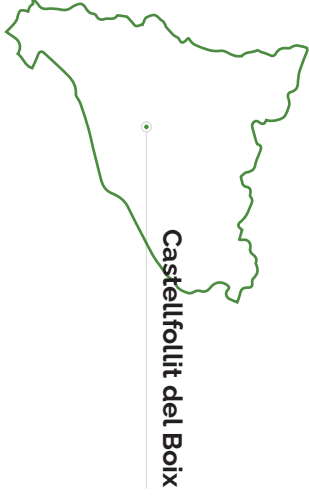
El Collectiu Eixarcolant treballa per la recuperació i divulgació dels coneixements i usos de les espècies silvestres comestibles i les varietats agrícoles tradicionals, per tal que esdevinguin una eina que permeti **desenvolupar un model de producció, distribució i consum d'aliments més sostenible i accessible a tothom**, basat en la proximitat i en la qualitat, que dignifiqui la feina d'agricultores i agricultors i que permeti mantenir la diversitat dels paisatges que ens envolten.

Realitza projectes de recerca, formació, divulgació, dinamització territorial i assessorament, sempre desenvolupats amb el màxim rigor i metodologia científica. **Totes les seves actuacions es desenvolupen en el marc de l'economia social i solidària, i sense afany de lucre.**

www.eixarcolant.cat

RECUPERANT EL PASSAT, TRANSFORMANT EL FUTUR!

Aquesta varietat ha estat conservada fins a dia d'avui gràcies a la Maria i el Josep de cal Plaixats, Castellfolit del Boix (Bages).

Castellfolit del Boix

Mida i forma de la llavor
0,2 - 0,3 cm. Forma de gota allargada i aplanada.

5 - 25 °C

3 - 10 dies

94%

Germinació
La germinació és fàcil i ràpida, i es pot produir en un ampli ventall de temperatures.

Enciam de cal Plaixats ————— *Lactuca sativa*

Eixarcolant llavors

Enciam de cal Plaixats

Enciam verd i allargat de tipus romà però que es diferencia pel color de la fulla, verd entre clar i fosc i la lluentor satinada característica. Tradicionalment, s'havien fet de secà per menjar a l'hivern, encara que aleshores queden més petits. També es poden sembrar a la tardor o, com expliquen la Maria i el Josep, deixar caure la llavor i naixeran espontanis al febrer.

ENCIAM DE CAL PLAIXATS

"Aquest enciam el tenim a l'hort assilvestrat. Diuen que aquest enciam sap quan ha de néixer. Normalment neix sol a finals de febrer, nosaltres inclús els havíem fet al secà a l'hivern, tot i que si es rega creix més."

Maria i Josep de cal Plaixats

Llavor d'Enciam de cal Plaixats
200 u. ————— *Lactuca sativa*

Varietat agrícola tradicional

Es recomana conservar les llavors en un lloc fresc i sec, i protegides de la radiació solar directa.

Sembrar preferentment
abans de: des 2027

Enciam de cal Plaixats

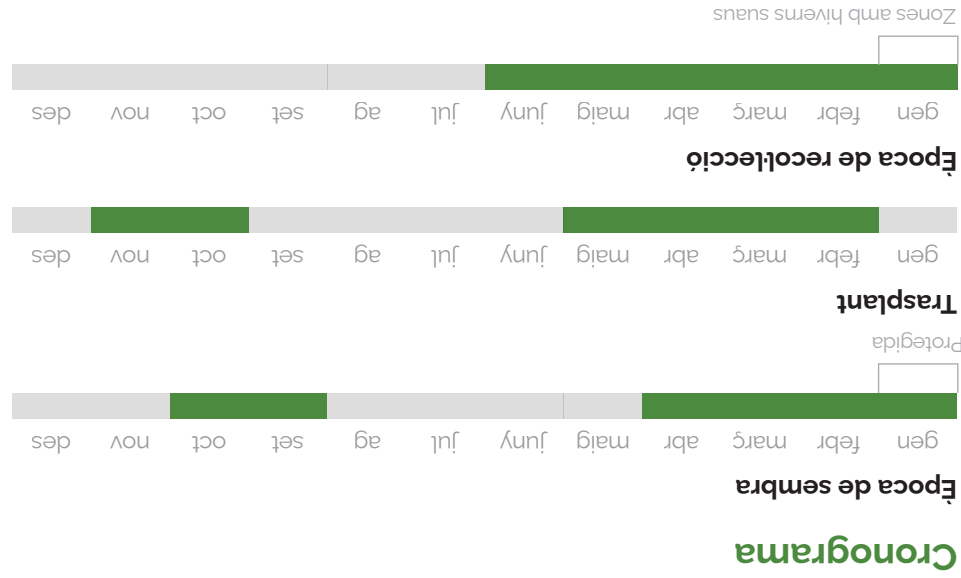
Lactuca sativa

Part emprada: Fulles
Cultiu: Anual

Aquestes llavors han estat cultivades/recol·lides pel Col·lectiu Eixarcolant de forma totalment sostenible i respectuosa amb l'entorn.

La informació relativa a les condicions de cultiu i cronograma s'ha elaborat considerant que el cultiu es desenvolupa en un clima mediterrani de tendència continental.

Sembra i cultiu

Aquest enciam és típic de la Catalunya central. Tradicionalment era un enciam assilvestrat que naixia sol al febrer, de les llavors que havien caigut a l'estiu, i es trasplantava a finals de febrer. Tot i així, al setembre també el sembraven. Tradicionalment es feia sembra directa, però també es pot fer planter, posant una llavor per al·veol. Quan l'enciam medeix entre 5 i 10 cm es trasplanta a l'hort.

Profunditat

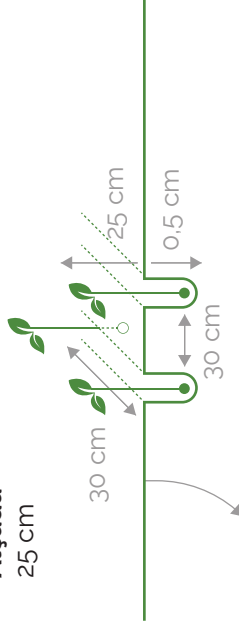
0,5 cm

Marc de plantació

30 cm entre plantes i 30 cm entre files.

Alçada

25 cm

Sòl

No és exigent pel que fa al tipus de sòl. L'important és que abans de plantar-lo treballem bé la terra per fer-la més flonja. No és un cultiu exigent en nutrients, tot i que li agraden els sòls amb matèria orgànica. Si veiem que no acaben de créixer, caldrà aportar compost en superfície.

Sistema de creixement i maneig

Varietat rústica, ben adaptada a la climatologia de la Catalunya central, que no cabdella. És important desherbar sobretot quan són petits. Tradicionalment era un enciam assilvestrat que naixia sol al febrer. També es sembrava a la tardor, i en feien un maneig de secà, tot i que aleshores quedaven més petits durant l'hivern. A partir del maig s'havien de regar.

Exposició

Nutrients

Aigua

Recol·lecció

Amb un ganivet es talla l'enciam des de la base. Amb la calor, si s'observa que tot l'enciam creix en alçada vol dir que es comença a espigar. Un enciam espigat és un enciam amargant. Malgrat que es marceix ràpidament després de collir-lo, també recupera ràpidament el seu aspecte atractiu en rehidratar-lo breument dins l'aigua.

Consum

Enciam pels que els agrada l'enciam de tota la vida, amb cos, consistència i molt gustós. Combina molt bé amb envinagrats, escarola, espinacs, formatges i fruits secs. Loli i el vinagre, en realcen i n'equilibren el gust.

Perfil sensorial

Per l'aspecte sembla bast però de gust és molt fi. Enciam apreciat per les seves qualitats organolèptiques que el defineixen com un enciam molt gustós.

Composició nutricional

No es disposa de dades nutricionals d'aquesta varietat en concret, però es pot afirmar que en general els enciams presenten un baix contingut energètic degut a l'alta concentració d'aigua en comparació amb els hidrats de carboni, proteïnes i greixos. Són una bona font de vitamina C i folats, i també contenen petites quantitats de minerals (fòsfor,

potassi, ferro i calci), flavonoides i fitoesterols.

ENCIAM
DE CAL PLAIXATS
ENCIAM
DE CAL PLAIXATS
ENCIAM
DE CAL PLAIXATS
ENCIAM
DE CAL PLAIXATS
ENCIAM
DE CAL PLAIXATS